

Богашко Олександр Леонідович,
к. е. н., доцент кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини,
м. Умань

ДІАЛОГ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ЯК КРИТЕРІЙ ЕФЕКТИВНОСТІ ТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

Сучасна молодь, що переймається процесами державотворення та проблемами громади, звертає увагу на питання взаємодії суспільства та держави, яка, у свою чергу, забезпечується створенням нових форм впливу людей на державно-управлінські процеси й відповідно їх участю в громадсько-політичному житті суспільства.

Громадська роль населення полягає у наданні суспільству особливої динаміки. Цю динаміку спричинюють нові, раціональні форми активності громадян, їх соціально-культурна та політична зрілість, активна позиція лідерів громадської думки, нерівномірність соціально-групової та регіональної структури, диференціація політичного спектра суспільного життя, що лише стимулює активну державотворчу позицію громадян. Зацікавленість громадян державними справами, опікування ними становить основу стійкого демократичного розвитку України та її регіонів.

Важливою справою сучасного громадянського суспільства є налагодження діалогу між державою та громадянином. Передусім йдеться про діалог між громадянами, між гілками влади. У контексті такого діалогу формується сфера взаємної соціальної згоди між людьми, виробляється новий контекст соціальних цінностей, вибудовується нова структура спільних дій суб'єктів суспільно-громадської практики, конкретизується модель їх партнерської взаємодії. Партнерство має стати новою практикою влади, політичних партій та громадських організацій.

Структурним елементом громадської участі в процесах державотворення є громадська ініціатива, що належить різним суспільним групам, сукупна взаємодія яких забезпечує динамічність суспільного розвитку. Слід відзначити, що відсутність громадської ініціативи у громадян є одним із факторів розмивання засад організації демократичної практики творення державної політики. Технологія реалізації громадської ініціативи шляхом здійснення впливу на державну політику відкрила певну свободу дій для громадянина, надавши йому певних гарантій у його праві на відстоювання власної громадянської позиції [1, с. 8].

Громадські починання у сучасному демократичному суспільстві характеризують появу активної життєдіяльності сучасного громадянина, здатного завзято та відкрито відстоювати свої інтереси й права на участь у розбудові держави. Нині принципово важливо відійти від розуміння ролі громадянина як пасивного продукту громадських структур, а вбачати в його діяльності передусім активного суб'єкта творення, легітимації та трансформації не лише громадських, а й суспільно-політичних структур. Цей суб'єкт завдяки активній громадській позиції та своєму наперед визначеному вибору спростить процес громадсько-політичної організації життя суспільства, відкриє перед ним шляхи для формування нового стереотипу щодо можливості відстоювати власний індивідуальний інтерес. Демократія передбачає через відкрите спілкування у суспільних інституціях контролювати державну владу на різних рівнях та території, що буде гарантом забезпечення їх громадянських прав.

Головними принципами, на яких базується побудова публічної сфери в сучасній Україні, мають стати відкритість та прозорість.

В умовах здійснення системного реформування сфер суспільного життя об'єктивно зростає потреба громадян у значній інформованості про цілі та плани дій влади. У даному контексті вимога прозорості об'єктивно спрямована на створення та підтримку стійких механізмів узгодження інтересів, в межах яких влада та еліти можуть домовитись про довготривалу співдружність на основі взаємного врахування потреб.

Поняття прозорості також пов'язується з комунікацією між владою та суспільством, суспільною думкою. Довіра до влади сьогодні стає багато в чому можливою завдяки новому суспільному, громадському запиту, який орієнтується на відтворення дієздатних владних інститутів. Проте влада не може будувати політику виходячи лише з суспільних очікувань. У даному контексті виникає проблема розуміння суспільством цілей і змісту дій влади та раціоналістичного сприйняття цих дій. Саме в цьому аспекті в суспільній свідомості актуалізується тема прозорості намірів влади [2, с. 4].

Взаємодія органів державної влади з громадськими організаціями є дієвим механізмом, що сприяє прозорості гілок влади. За участі громадських організацій у значній частини населення формується думка про те, що держава не забула про їхні інтереси. Це сприяє ствердженню в громадян почуття патріотизму, солідарності з владою, відповідальності за спільно прийняті рішення та долю суспільства в цілому.

Досягнення нинішнім українським суспільством необхідного рівня самосвідомості надає динамізму процесу формування історичного нового типу особистості та структур громадянського суспільства в Україні. Водночас взаємовідносини особистості й громадянського суспільства є не тільки складною ідейно-політичною проблемою, а й вагомим потенціалом для розв'язання багатьох теоретичних і практичних питань.

За умови широкої участі громадськості в обговоренні проблем, визначенні перспектив розвитку суспільства та шляхів їх вирішення влада зможе розраховувати на підтримку громадян при втіленні в життя її рішень.

Список використаних джерел

1. Афонін Е. А. Громадська участь у творенні та здійсненні державної політики / Е. А. Афонін, Л. В. Гонюкова, Р. В. Войтович. – К. : Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2006. – 160 с.
2. Богашко О. Л. Завдання адміністративного менеджменту в умовах становлення громадянського суспільства в Україні // Розвиток місцевої громади : проблеми та перспективи. Збірник наукових праць учасників проекту „Школа громадського управління” / Гол. ред. О. Л. Богашко. – Умань : ВПЦ „Візаві”, 2012. – С. 3 – 15.